

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/051-9/2012.

Nyilvános változat!

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a Lászka Ügyvédi Iroda által képviselt **Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.** (Budapest) és **Tiszavíz Vízerőmű Energetikai Kft.** (Tiszalök) kérelmezők összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a szintén a Lászka Ügyvédi Iroda által képviselt **AEROPLEX Közép-Európai Légijármű Műszaki Központ Kft.** (Budapest) és **MALÉV GH Földi Kiszolgáló Zrt.** (Budapest) – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a kérelmezett tranzakció nem minősül vállalkozások összefonódásának, ezért ahhoz nem szükséges a Gazdasági Versenyhivatal engedélye.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Törvényszékhez címzett, de a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Törvényszék a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

- 1) 2012. június 14-én egyrészről a Malév Magyar Légiközlekedési Zrt. f.a. (a továbbiakban: Malév) mint eladó, másrészről a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (a továbbiakban: MNV) és a Tiszavíz Vízerőmű Energetikai Kft. (a továbbiakban: Tiszavíz) mint vevők között szerződés jött létre, amely szerződéssel a vevők 50-50 százalékos arányban megvásárolták az AEROPLEX Közép-Európai Légijármű Műszaki Központ Kft. (a továbbiakban: AEROPLEX) és a MALÉV GH Földi Kiszolgáló Zrt. (a továbbiakban: Malév GH) addig az eladó tulajdonában volt 100 százalékos társasági részesedéseit.
- 2) A kérelmezők az 1) pont szerinti tranzakcióhoz kapcsolódóan 2012. június 29-én benyújtott kérelmükben a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivaltól:

- a) elsődlegesen kérték annak megállapítását, hogy az 1) pont szerinti tranzakció nem minősül vállalkozások összefonódásának, mert a tranzakcióban résztvevő vállalkozások egymástól nem függetlenek (egy vállalkozás-csoportba tartoznak);
 - b) arra az esetre pedig, ha a Gazdasági Versenyhivatal a tranzakcióban résztvevő vállalkozásokat nem minősíti egymástól nem függetlennek, akkor (másodlagosan) kérték a tranzakciónak – mint vállalkozások összefonódásának – az engedélyezését.
- 3) A kérelmezett tranzakció – amennyiben vállalkozások összefonódásának minősülne - a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján – a felek nyilatkozata szerint – nem bejelentés-köteles. A tranzakció engedélyezésére Magyarországon kívül más európai ország versenyhatósága előtt nem indult eljárás.

II.

A tranzakció résztvevői

Az MNV és kapcsolata a Malévval

- 4) Az eladó Malév többségi (97,83 százalékos) részvényese a Magyar Állam. Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 3. § (1) bekezdése alapján a felette a Magyar Államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét az állami vagyon felügyeletéért felelős nemzeti fejlesztési miniszter (a továbbiakban: Miniszter) gyakorolja, aki e feladatát az MNV útján látja el.
- 5) Az MNV a Magyar Állam által alapított egyszemélyes részvénytársaság. Alapító okiratának elfogadása és módosítása a Miniszter hatáskörébe tartozik. Az MNV ügyvezetését általános jelleggel az Igazgatóság látja el. Az Igazgatóság elnökét és tagjait a Miniszter nevezi ki és hívja vissza. Az Igazgatóság hatáskörébe tartozik egyebek mellett az állami tulajdonú gazdasági társaságok esetében a legfőbb szerv ülésein képviselendő álláspont (mandátum) kiadása.
- 6) A Malév legfőbb szerve a közgyűlés, mely a részvényesek összességéből áll. Az MNV a Malév alapszabálya szerint közgyűlési hatáskörbe tartozó ügyekben a tulajdoni arányának megfelelő szavazati joggal rendelkezik a közgyűlésben. A közgyűlés néhány kivételtől eltekintve határozatait egyszerű szótöbbséggel hozza.
- 7) A Malév 2011. november 21-ig hatályos alapszabályának 5.2. g) pontja szerint kizárólagos közgyűlési hatáskörbe tartozott a Malév középtávú stratégiai tervének és éves üzleti tervének egyszerű többséggel történő elfogadása. Az üzleti tervet 2010-ben három évre előre fogadták el, mely a vállalkozás valamennyi lényeges működési területét részletekbe menően, a fő stratégiai irányokon messze túlmutatóan szabályozta, ezzel annak döntéseit meghatározóan befolyásolva.
- 8) A Malév 2011. november 21. napjától hatályos alapszabálya ugyanakkor a középtávú stratégiai, illetve az éves üzleti terv elfogadását nem nevesíti a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozó kérdések között, így az a Malév Igazgatóságának hatáskörébe került, mely azonban a 2012. évi üzleti tervről nem hozott döntést.
- 9) A Malév 2012. február 14. napjától felszámolás alatt áll.

További résztvevők

- 10) A Tiszavíz a Magyar Állam kizárólagos tulajdonában áll, melyben a Magyar Állam tulajdonosi jogait az MNV gyakorolja. Ennek keretében a Tiszavíz üzleti tervét az MNV hagyja jóvá.
- 11) A jelen tranzakciót megelőzően az AEROPLEX üzletrészeinek, illetve a Malév GH részvényeinek egyaránt 100 százalékos tulajdonosa a Malév.

III.

Az engedélykérési kötelezettség

- 12) A Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja alapján vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vagy több vállalkozás közösen irányítást szerez további egy vagy több, tőle független vállalkozás felett.

Közös irányítás megszerzése

- 13) A Versenytanács kialakult gyakorlata szerint közös az irányítás, ha a vállalkozásnak csak két tulajdonosa van, és azok között egyenlően (50-50 százalékban) oszlanak meg a szavazati jogok, feltéve, hogy a vállalkozás döntési fórumainak működési rendje az egyenlőséget nem bontja meg valamelyik tulajdonos javára (a Versenytanács Tpv-tel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2011. év 23.6. pont). Az adott esetben ez utóbbi körülményre vonatkozó információ nem merült fel, ezért az eljáró versenytanács álláspontja szerint az MNV és a Tiszavíz az üzletrészek, illetve a részvények 50-50 százalékanak megszerzésével közvetlen közös irányítást szerez az AEROPLEX és a Malév GH felett.

Függetlenség

- 14) A Tpv. 15. § (1) bekezdése szerint nem függetlenek az egy vállalkozás-csoportba tartozó – egymással a (2) bekezdés szerinti irányítási kapcsolatban álló – vállalkozások. A Tpv. 15. § (3) bekezdése szerint ugyanakkor függetlennek kell tekinteni azokat az állami vagy helyi önkormányzati többségi tulajdonban lévő vállalkozásokat, amelyek piaci magatartásuk meghatározásában önálló döntési joggal rendelkeznek [27. § (3) bekezdés]. A Versenytanács Vj-017/2012 sz. ügyben hozott határozatában a Tpv. 15. § (3) bekezdését a Tpv. 23. § (2) bekezdése alóli kivételnek, speciális szabálynak tekintette.
- 15) A Vj-017-036/2012. sz. határozata 27. pontjában a Versenytanács rögzítette, hogy a Tpv. 15. § (3) bekezdés szerinti önálló piaci magatartás fogalmának meghatározásában „főszabályként az rögzíthető, hogy ha az üzleti terv elfogadásához az állam többségi tulajdonosi jogai gyakorlójának jóváhagyása szükséges, akkor a vállalkozásnak nincs önálló döntési joga. Ez alól kivételt képezhet, ha az üzleti terv csak általános célkitűzéseket rögzít.”
- 16) Az előzőeknek megfelelően az adott esetben egyértelműen megállapítható, hogy a fentiek szerint közös irányítást szerző MNV és Tiszavíz egymástól nem független

vállalkozások, mert az állami többségi tulajdonban lévő Tiszavíz üzleti tervét a tulajdonosi jogokat gyakorló MNV hagyja jóvá.

- 17) A tranzakcióban résztvevő további két vállalkozás (az AEROPLEX és a Malév GH) közvetlenül nem állami többségi tulajdonú vállalkozás, ezért függetlenségüket nem a Tptv. 15. § (3) bekezdése, hanem az általános szabályok alapján kell megítélni. Minthogy mindkét vállalkozás a Malév 100 százalékos tulajdonában áll, ezért a Tptv. 15. § (1) bekezdése és (2) bekezdésének a) pontja, továbbá 23. § (2) bekezdésének a) pontja alapján, a két vállalkozás egymástól és a Malévtól sem minősül függetlennek. Így a kérdés végső soron az, hogy a Malév – mint közvetlenül állami többségi tulajdonú vállalkozás – független-e az MNV-től a 15. § (3) bekezdésére figyelemmel. Ennek a kérdésnek a megválaszolását nem befolyásolja, hogy a Malév felszámolás alatt áll. A Tptv. 23. § (4) bekezdése alapján ugyanis nem minősül irányításnak a felszámoló és a végelszámoló tevékenysége. Ezzel összefüggésben a Vj-62/2001. számú ügyben hozott döntésében az eljáró versenytanács rögzítette, hogy: „A Tptv. alkalmazásában egy felszámolás alatt álló vállalkozás irányítójának (közös irányítóinak) az(ok) a vállalkozás(ok) minősül(nek), amely(ek) a Tptv. 23. § (2) bekezdés a)-d) pontjaiban szereplő feltételek valamelyikének megfelel(nek), függetlenül attól, hogy a felszámolási eljárás ideje alatt irányítási jogaikat (lehetőségeiket) csak korlátozottan gyakorolhatják.” (A Versenytanács Tptv-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2011. év 23. 11. pont.) Ezt a megközelítést az eljáró versenytanács a Tptv. 23. § (2) bekezdése alóli kivételt jelentő Tptv. 15. § (3) bekezdése alkalmazása körében is irányadónak tekintette.
- 18) A Tptv. 15. § (3) bekezdés szerinti, a piaci magatartás meghatározásában való önálló döntési jog tartós állapot, amelyben az állam nem él többségi tulajdonán alapuló irányítási jogával. (Izd. Vj-017/2012, 25. pont) Vagyis – az összefonódás engedélyezés természetéből fakadóan – hosszú távon, előre tekintő módon kell megítélni, hogy az üzleti terv elfogadásának körülményei miként alakulnak. Ennek különösen is akkor van jelentősége, ha az üzleti terv elfogadására jogosult személyében az engedélykerési kötelezettség időpontját megelőzően nem sokkal változás áll be. A Tptv. 15. § (3) bekezdése alkalmazása szempontjából tehát az eljáró versenytanács álláspontja szerint az üzleti terv elfogadásának azon körülményei bírnak jelentőséggel, amelyek alátámasztják, hogy az érintett állami vállalkozás valóban tartós önálló döntéshozatali jogosultsággal bír a piaci magatartása meghatározása terén. Ehhez nem elegendő az üzleti terv elfogadására adott formális felhatalmazás. Szükséges az is, hogy a jogosult a felhatalmazással élve tartósan képes legyen az érintett vállalkozás versenystratégiájának befolyásolására. Jelen esetben azonban az eljáró versenytanács ezt a feltételt nem találta megállapíthatónak, mert a MALÉV Igazgatósága nem fogadott el 2012. évre üzleti tervet, dacára annak, hogy 2011 végén ezt a jogot megkapta. A jogosultság Igazgatóságra ruházását az eljáró versenytanács akként értékelte, hogy a MALÉV Közgyűlése által 2013-ig meghatározott üzleti tervét az Igazgatóság a megváltozott körülményekhez igazíthatta volna, amire azonban nem került sor. Az Igazgatóság 2012. január 30-i ülésén ugyan az éves terv elfogadása napirendi pontként szerepelt, ennek megtárgyalása azonban elmaradt, mivel az Igazgatóság a MALÉV gazdasági helyzetére és a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény rendelkezéseire tekintettel a Közgyűlés összehívására kényszerült. Ennek megfelelően az eljáró versenytanács álláspontja szerint az Igazgatóság a tulajdonosi jogokat gyakorló MNV-től független, a MALÉV piaci magatartását meghatározó döntés képességével nem rendelkezik. Mindezek alapján az eljáró versenytanács úgy ítélte meg, hogy a Malév nem minősül az MNV-től független vállalkozásnak. Ebből következőleg a Malévtól a 17) pontban kifejtettek szerint nem független AEROPLEX és Malév GH (közvetetten) szintén nem független az MNV-től.

- 19) Az előzőek alapján az MNV a tranzakció (mint lehetséges összefonódás) mindhárom további résztvevőjétől (Tiszavíz, AEROPLEX, Malév GH) nem független vállalkozás, amiből az eljáró versenytanács álláspontja szerint az is következik, hogy azok egymástól is nem függetlennek minősülnek. Minderre tekintettel az eljáró versenytanács a Tpv. 77. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában – helyt adva a kérelmezők elsődleges kérelmének – megállapította, hogy az 1) pont szerinti tranzakció révén nem jön létre vállalkozások összefonódása, ezért ahhoz nem szükséges a Gazdasági Versenyhivatal engedélye.

IV. **Eljárási kérdések**

- 20) A GVH hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpv. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 21) Az eljáró versenytanács határozatát – a Tpv. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával – tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- 22) A kérelmező a Tpv. 62. § (1) bekezdés b) pontja szerinti igazgatási szolgáltatási díjat előzetesen lerőta.
- 23) Az eljárást befejező döntést a Tpv. 63. §-a (3) bekezdésének aa) pontja szerint a hiánytalan kérelem, illetve a hiánypótlás beérkezését követő naptól számított negyvenöt napon belül kell meghozni, amennyiben – mint a jelen esetben – a Tpv. 23. § értelmében nem jön létre összefonódás. Minthogy hiánypótlás elrendelésére nem került sor, ezért az ügyintézési határidő kezdőnapja a Tpv. 63. § (3) bekezdése és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatási általános szabályaitól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 65. § (1) bekezdése alapján a kérelem beérkezését követő nap, azaz 2012. június 30. volt. Tekintettel arra, hogy az eljárás során adatkérésre nem került sor, ezért az ügyintézési határidő 2012. augusztus 13-a.
- 24) Az eljáró versenytanács a jelen ügyben nem látott lehetőséget a Ket. 72. § (4) bekezdés a) pontja szerinti egyszerűsített döntéshozatalra. A Vj-024-012/2012. sz. határozata 54. h) pontjában ugyanis a Versenytanács a Ket. 72. §-a (4) bekezdésének a) pontja szerinti egyszerűsített döntés meghozatalát kizáró körülmények közé sorolta, ha „valamely egyéb okból a Versenytanács úgy értékeli, hogy a döntés indokainak megismerése mellett méltányolható közérdek szól (így például a közvélemény által kiemelten figyelemmel kísért ügy esetén, vagy ha a döntés az előzőekben nem említett körben a jogalkalmazás szempontjából fontos megállapítást tartalmaz)”. Jelen ügyben az eljáró versenytanács állami tulajdonú vállalkozások körében megvalósuló irányításszerzésről hozott döntést, amely indokolásának nyilvános határozatban történő megjelenítéséhez álláspontja szerint méltányolandó közérdek fűződik. (Isd. Vj-38/2012)

25) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2012. július 19.

Dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke
előadó versenytanácstagként eljárva

Pál Tamás s.k.
versenytanácstag

Váczi Nóra s.k.
versenytanácstag